

мої! Людство протягом багатьох років виробило, спеціальні, на весь світ відомі, права людини. Не порушуй їх. Ніколи!” [1, с54-57]. Педагог під час роботи в школі, присвятив себе у поліпшенні умов навчання для учнів і створення для них цікавих заходів, для того щоб діти завжди були усміхненими, адже педагог вважає, що усмішка і радість зароджує у дітях інтерес до навчання і гарне засвоєння отриманого матеріалу. Це неймовірно талановита людина, і ми дякуємо йому за отриманий досвід.

Крім роботи в школі, Олександр Антонович був депутатом Ради СРСР і мав зустрічі з виборцями Ради, де брав участь у питаннях реформи шкільної освіти. Виступав на засіданнях конференцій, семінарів, а також був у складі наукової делегації, де відвідав США та Францію.

Ім'я Олександра Антоновича педагога-новатора, засновника авторської школи, депутата Ради СРСР знають не тільки на території України, але й в інших країнах. Після смерті педагога Сахнівська школа отримала статус “Авторська школа Олександра Антоновича”. Олександр Захаренко взяв до уваги творчі здобутки своїх попередників А. Макаренка, і В. Сухомлинського і має право називатися їх послідовником.

Отже, ми виявляємо наступні педагогічні ідеї О. Захаренка щодо мети виховання особистості: Зацікавленість дітей до навчання; Педагогічний колектив; Трудове виховання школярів; Дотримання норм моральної культури і людських взаємин; Створення культурно оздоровчих закладів. А також безцінні поради і заповіді О. Захаренка для вчителів та старшокласників.

Список використаної літератури

1. Академік із Сахнівки [Текст]: [збірка] / Томенко М. В. [та ін.]; під ред. проф. Кузьмінського А. І.; АПН України, Черкас. Нац. Ун-т імені Б.Хмельницького, 2008. – 438с.
2. *Захаренко О. А.* “Поспішаймо робити добро...”/О. А. Захаренко. – Черкаси: РВВ ЧОПОП, 2001. – 24с.
3. *Захаренко О. А.* Поради колезі, народження в новій школі над Россю / О. А. Захаренко. – Черкаси: Агрополіс, 2002.-93с.

Анастасія КУНИЦЬКА

ОРГАНІЗАЦІЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ СЛОВАЧЧИНИ

Становлення і вдосконалення вищої освіти в Україні обумовлюється провідними тенденціями розвитку університетської освіти в світі. Досвід освітньої діяльності європейських університетів на основі автономії, специфічних форм взаємодії з державою, бізнесом і суспільством є актуальним для узагальнення найкращих зразків зарубіжного досвіду підготовки фахівців.

Ще з давніх часів Європа була центром науки, навчання, просвітництва. Саме Європейська освіта є прикладом організації навчально-виховного процесу для багатьох народів світу. І не зважаючи на те, що кожна з країн має власні погляди в цій галузі, європейська освіта є незаперечним взірцем та еталоном. Університети Великої Британії, Франції, Німеччини, Данії та інших європейських країн формують інтелектуальну еліту світу.

Нині країни Європи мають доволі розвинену систему вищої університетської освіти. Зокрема, в Словаччині діє 32 університети за різними освітніми напрямками. 16 з них, за даними електронного видання «Slovenská rektorská konferencia», увійшли в останній рейтинг SCImago Institutions Ranking.

Аналіз наукових праць показує, що питання розвитку та організації університетської освіти вивчали зарубіжні та вітчизняні вчені: Д. Белл, О. Дем'янчук, В. Заблотський, М. Кастельс, Р. Кралікова, К. Кугай, С. Малькова, О. Мещанінов, А. Ржевська, С. Савчук, Л. Семів, В. Спасська, Е. Тоффлер та ін.

Мета нашого наукового пошуку полягає у дослідженні системи університетської освіти Словаччини та особливостей навчання в закладах вищої освіти країни.

За актуальними даними Міністерства освіти, науки, досліджень і спорту Словацької Республіки в країні функціонують 37 університетів, з них 20 – публічні (державні), 12 – приватних та 5 закордонних.

У 1999 р. Словаччина підписала Болонську декларацію. Стратегія імплементації принципів Болонської декларації була визначена вже у 2000 р. в Урядовому програмному документі «Концепція розвитку вищої освіти у Словаччині XXI століття» у 2000 р. та Програмній декларації Уряду у 2002 р.

Саме ці документи, а також положення Декларації ЮНЕСКО про вищу освіту (1998 р.) та приклад Чеського закону «Про вищу освіту» було покладено в основу розроблення Нового Закону «Про вищу освіту», який було ухвалено у 2002 р. Відповідно змісту даного документу було значно підвищено автономію вищих навчальних закладів, натомість зменшено вплив держави на їх інституційне функціонування [1].

Крім цього, у 2016 році був прийнятий довгостроковий план освітньої, науково-дослідної, художньої та іншої творчої діяльності для вищих навчальних закладів. У ньому було закладено перспективи розвитку університетської освіти Словаччини за такими пріоритетними напрямками:

- забезпечення доступної та різносторонньої вищої освіти;
- підвищення якості та актуальності вищої освіти;
- підвищення ефективності та авторитету шляхом відкритого та прозорого освітнього середовища.
- створення привабливого творчого середовища [2].

Аналіз наукових праць і державних документів показують, що університети можуть надавати освітні послуги виключно за умов отримання акредитації до навчальної програми. Виконання умов акредитації оцінюється Словацьким агентством з акредитації вищої освіти. Агентство приймає рішення про надання (або відмову в наданні) відповідних акредитацій відповідно до закону. Університети можуть подати заявку на акредитацію навчальної програми в будь-якій області навчання.

Навчальні програми запроваджуються в три етапи:

- перший: програма навчання першого ступеня – програма бакалаврату;
- другий: навчальна програма другого ступеня – магістратура, інженерія, докторантура;
- третій: програма навчання третього ступеня – програма докторантури.

Навчальні програми можуть об'єднувати перші два рівні вищої освіти в одне ціле. Також навчальна програма може бути однопрофільною або міждисциплінарною. Вищу освіту можна отримати у відповідній галузі навчання або в поєднанні того й іншого. Таким чином, навчальну програму як набір предметів і правил їх здійснення, укладено таким чином, щоб їх успішне завершення дозволило випускникам отримати університетський ступінь [3].

Галузь навчання визначається змістом, який охоплює освітня програма. Система галузей навчання, за якими університети Словацької Республіки можуть надавати вищу освіту, знаходиться у веденні Міністерства освіти, науки, досліджень і спорту Словацької Республіки. Агентство з акредитації коментує будь-які зміни в цій системі.

Частиною системи галузей навчання є їх описи, які в широкому сенсі визначають зміст галузі навчання, а також результати навчання на даному рівні навчання й галузі навчання. Профіль випускника навчальної програми, умови для належного завершення навчання та організація навчання знаходяться в самокерованій компетенції університету. Проте університети зобов'язані підпорядковувати організацію навчання кредитній системі.

Навчальні програми можуть бути очними або заочними. Очна форма навчання характеризується очною участю студентів у навчальній діяльності. Для зовнішньої форми характерні в основному індивідуальні заняття та консультації.

Відповідно до Закону «Про вищу освіту» міністерство щороку оновлює та публікує довгостроковий план освітньої, науково-дослідної, художньої та іншої творчої діяльності для вищих навчальних закладів. Довгостроковий план міністерства розрахований на п'ять-десять років.

Навчальний рік відповідно до Закону «Про вищу освіту» розпочинається 1 вересня і закінчується 31 серпня наступного календарного року. Університет вирішує, ділити навчальний рік на два семестри або три триместри. Кількість тижнів окремих семестрів/триместрів, кількість тижнів, в яких проходить навчання, період іспитів і канікули також визначаються університетом.

Яскравим прикладом закладу вищої школи Словацької Республіки є найбільший і найстаріший Університет імені Я. А. Коменського в Братиславі, який входить до трійки найкращих акредитованих університетів країни. Заснований у 1919 році, він є державним вищим навчальним закладом. Щороку заклад приймає біля семи тисяч нових студентів із загальних двадцяти восьми тисяч. В складі університету діє 13 факультетів в рамках яких функціонує понад 800 навчальних програм за різними галузями знань, наприклад: медицина, гуманітарні та соціальні науки, природничі науки, математика, теологія та ін. В університеті можна отримати науковий ступінь бакалавра, магістра, доктора наук. Навчання за освітнім ступенем бакалавра триває 3 роки, за деякими спеціальностями 4 роки, отримання ступеню магістра потребує ще 2 роки навчання, а щоб стати доктором наук необхідно навчатися 3 роки.

У загальному вигляді університет є повною мірою прикладом роботи «Болонської системи вищої освіти». Крім навчання Університет Я. Коменського виконує функцію науково-дослідної установи, яка охоплює сотні дослідницьких проєктів, пропонує гранти для молодих учених.

Таким чином, університетська освіта Словаччини, як класична універсальна форма вищої освіти, виконує соціальну функцію балансу індивідуальних і суспільних інтересів, сприяє формуванню нової генерації молоді за рахунок розширення мережі вищих навчальних закладів, автономізації управлінських процесів, створенню нових навчальних і наукових програм підготовки фахівців.

Список використаної літератури

1. *Kralikova, Renata*. Different faces of one higher education governance model. How do the domestic actors translate supranational trends within European context? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecpr.eu/filestore/paperproposal/b4b68907-7269-4fe1-a411-f4bf4b7555c0.pdf>
2. Dlhodobý zámer vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej a ďalšej tvorivej činnosti pre oblasť vysokých škôl na roky 2016 – 2021 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.minedu.sk/data/att/10633.rtf>
3. *Товканець Г.* Економічна освіта у вищій школі Чехії і Словаччини у ХХ столітті: [монографія] / Г. Товканець ; за ред. Н. Ничкало. – К.: Кондор, 2013. – 506 с

Альона МИРГОРОДСЬКА

КЛЮЧОВІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Потреба у модернізації вищої школи в Україні в контексті глобалізації світового освітнього простору вимагає вдосконалення системи професійної підготовки фахівців. На часі орієнтація на високий рівень якості освіти, професійна компетентність,